

Dzień Pamięci prof. Jana Świderskiego

W ramach obchodów Dnia Pamięci Profesora Jana Świderskiego, każdego roku, 2 czerwca w Ośrodku Kultury w Będzinie, odbywał się wernisaż prac laureatów konkursu plastycznego im. prof. Jana Świderskiego pt. „Pejzaże osobliwe”. W tym roku, ze względu na pandemię, konkurs został odwołany. Ale nic nie stoi na przeszkodzie, by trochę wspominać.

Prof. Jan Świderski, malarz i grafik, nauczyciel akademicki, znany teoretyk sztuki, był Honorowym Obywatelem Miasta Będzina. Choć większość swojego życia spędził w Krakowie, przez całe życie podtrzymywał związki emocjonalne i artystyczne z Będzinem. Odwiedzał tutejszy ośrodek kultury, gdzie od 1996 r. brał udział w Plenerze Malarzy Profesjonalnych „Będzińskie pejzaże” organizowanym przez placówkę. Stał się opiekunem duchowym artystów. Aż do śmierci w 2004 r. malował Będzin.

Na krakowskim cmentarzu Mała Góra, rodzina, przyjaciele i znajomi, wśród nich przedstawiciele ośrodka kultury, żegnali zmarłego Profesora w wieku 91 lat 1 marca 2004 r.

Jako malarz był entuzjastą kapistów, twórcą pejzażu, zarówno krajobrazów natury, jak i miast.

Po jego śmierci, ośrodek kultury ogłosił Konkurs Plastyczny „Pejzaże osobliwe” im. prof. Jana Świderskiego. Natomiast – Dzień 2 czerwca, zgodnie z uchwałą nr XXII/228/2004 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 26 kwietnia 2004 r. został ustanowiony Dniem Pamięci Profesora Jana Świderskiego. Od tego czasu, 2 czerwca w ośrodkowej galerii, odbywa się finał konkursu połączony z wystawą prac laureatów. W 2013 r. z okazji 100-lecia urodzin Artysty, zorganizowany został w ośrodku kultury wernisaż jego prac. Gościem honorowym była

jego małżonka – Janina Kraupe-Świdorska, malarka, członek Grupy Krakowskiej, absolwentka i profesor krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Tegoroczny Dzień Pamięci prof. Jana Świdorskiego, jest okazją do przypomnienia najważniejszych faktów z jego biografii. Profesor urodził się 2 czerwca 1913 r. w Grodźcu, nieopodal Góry św. Doroty. Często wracał we wspomnieniach do tego miejsca. Już jako kilkunastoletni chłopiec malował z natury pejzaże i figuralne obrazy olejne. W wieku 14 lat był znany w środowisku miejscowej inteligencji, która chętnie kupowała jego obrazy: pejzaże z motywami przemysłowymi, ruinami zamku w Będzinie, kościółkiem św. Doroty w Grodźcu.

W latach 1930 – 1938 podjął studia artystyczne, kończąc najpierw Państwową Szkołę Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu, a następnie Akademię Sztuk Pięknych – Wydział Malarstwa w Krakowie. Jego wykładowcami na ASP w Krakowie byli m.in. Władysław Jarocki, Fryderyk Pautsch i Stanisław Kamocki, który spełnił rolę mistrza.

W czasie II wojny światowej, jako uczestnik kampanii wrześniowej, artysta trafił do obozu jenieckiego w Nadrenii, gdzie nadal malował, a także zajął się organizowaniem życia kulturalnego w obozie. Po wojnie był organizatorem i działaczem Związku Polskich Artystów Plastyków. W roku 1947 powierzono mu funkcję profesora w Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Krakowie, a po włączeniu tej uczelni do Akademii Sztuk Pięknych został w ASP prorektorem ds. dydaktycznych i programu nauczania, następnie zaś rektorem uczelni. Równolegle prof. Świdorski prowadził pracownię malarstwa na wydziale Malarstwa ASP. Był także inicjatorem przekształcenia Szkoły Plastycznej w Katowicach w Filię Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Od roku 1968 do czasu przejścia na emeryturę w roku 1984 pełnił funkcję kierownika Katedry Malarstwa i Rysunku na Wydziale Malarstwa ASP. W swej długoletniej pracy pedagogicznej wychował artystów o światowym formacie. Jego uczniami byli m.in. Józef Szajna twórca

teatralny, znani scenografowie Daniel Mróz, Wojciech Krakowski, Stanisław Batruch – malarz, profesor ASP w Krakowie oraz wielu innych.

Profesor został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, jest także laureatem nagród I i II stopnia Ministra Kultury i Sztuki oraz licznych Grand Prix i nagród konkursowych oraz wystawienniczych. Jego prace prezentowane były na wielu wystawach indywidualnych i zbiorowych. Uczestniczył w około 180 wystawach ogólnopolskich i okręgowych, 20 reprezentacjach sztuki polskiej za granicą, a także w kilku międzynarodowych wystawach poplenerowych. Jego prace znajdują się w 17 muzeach oraz w zbiorach prywatnych na całym świecie, m.in. w Polsce, Anglii, Kanadzie USA, Izraelu i Szwajcarii.

Źródło: UM Będzin, (Tekst: Katarzyna Maciejewska)